

Õpimä kodavere kiilt

Kodavere kiälen eb õle üstegi
kiänäkud egä viänakud siden, sii one
kõege õigem kiil

Kodavere kiälekuuli esimäne tund 31.03.2021: kuulmeister Kilgi Ann

Kodavere kiäle õmamuudu iälikud

- **iä** (lühike iälik, kokko sulanud i ja ä)
- kiil, **kiäle**, kiilt, **kiälen**; miil, **miäle**....
- kiitmä, **kiädän**, **kiädäd**.. **kiädämä**... **kiädäväd**,
- **kiädin**, **kiädid**, tämä kiit, meie **kiädimä**...
- ee > **ii**, > **iä** (kiänämisel/püürämisel)
- ää > **iä**, jää > **iä**, **iär**, iäiär, **iäl**, **piäske**, **kiärid**
- ea > **iä**, **piä**, **piän**, **siädmä**, **tiädmä**

- **üä** (lühike iälik, kokko sulanud ü ja ä)
- öö > **üä**: **üäbik**, **rüävik**, **süädik**
- öö > üü > **üä** (kiänämisel/püürämisel)
- küük, **küägi**, küüki, **küägin**; süük, **süägid**
- süümä, süün, meie **süämä**, **süätä**, **süäväd**
- rüükmä, **rüägin**...**rüägib**, **rüägimä**...**rüägiväd**
- **Rüävikud süäväd küägin kuagi kuarikid.**

- **ua** (lühike iälik, kokko sulanud u ja a)
 - **oo > uu > ua** (kiänämisel/püürämisel)
 - kuul, **ku**ali, kuuli, **ku**alin; tuul, **tu**alid; nuur, **nu**ared
 - kuuk, **ku**agi; suul, **su**ala, suula; **su**alane;
 - puud, **pu**adi, puudi, **pu**adin;
 - juuksma, **ju**aksen, **ju**aksed, **ju**akseb...
 - juuma, juun, juud, juub, **ju**ama, **ju**ata, **ju**avad
-
- **aa > ua**, maa > **ma**u; raamat > **ru**amat,
 - ka > **ka**u; **su**ama, **su**an, **su**ad... **su**ama, ...**su**avad

lä, üä ja ua kõne siden

- E: Mes kiälen sa kõneled?
- O: Ämmäga küägin süägi kiitmise juuren õpsin sedä kiilt.
- E: Sa kõneled vist miäleägä segäselt, viänäd ja kiänäd näid sõnu.
- O: Sii eb õle kualin õpitud kiil. Sii one emäkiil.
- E: Kiäled võeväd sõlme minnä, ku piäd näid palju õpma.
- O: Kiäridegä suad sõlmed lasti.

- E: Küll sa rüägid, ku kiäle külge kiärid panna!
- O: Üäbiku kiäled õleva üks piänike süük.
- E: No messa ütled, one ike süägid!
- O: Keväde üäbikud laalavad üüd ja pääväd.
- E: Näväd eväd piä kualin käimä.
- O: Näil eb õle kualiruamatid kua.
- E: Mia en taha kuali piäle mõeldägi.
- O: Siäl one kõvad tualid, kos piäb kavva issmä.
- E: Kodo pehme tuali piäl parem issu, arvuti lavva piäl, tuul lavva iären.

- O: Suab sängi piälgi kvalitüüd tehä.
- E: Ja suad küägi vahet juasssa ja juumiss õtsi.
- O: Kodo eb õle süägi egä juagi muret.
- E: Puadin kääväd ja süüki kiädäväd emä ja isä.
- O: Vahel tuavad puadiss krõpsu ja kuuki kua.
- E: Kriämikuagid ja kuareiätis!
- O: Ku iätis ärä sulab ja arvuti piäle juakseb, siis kadub ekruani pilt ärä ja onegi kvalitund läbi.
- E: Jah, eks selle viäbikualiga õle kua kiäruline.

- O: Kessi tiäb, mes niid peris kvalitunnid viil tuavad.
- E: Kiärulise kvaliuassa lõpp viil kaugel.
- O: Mes kaugel, egä siis kuul Kuu piäl õle.
- E: Kaugel one ilmä iär.
- O: Kessi tiäb, kas Kuu piäl iäd kua one.
- E: Meie järve piäl one küll iäd ja kaldal one iäiär.
- O: Piäskesed tuavad suaja päävä.
- E: Üäbikud tuavad suaja üü kua.
- O: Siis eb õle enäm iäd järve piäl.